

CRNA GORA

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA
I TURIZMA

***Akcioni plan pretvaranja neformalnih naselja u formalna i
regularizacije objekata za period 2015 – 2018***

UVOD

Osnova za izradu ovog dvogodišnjeg Akcionog plana je **Plan pretvaranja neformalnih naselja u formalna i regularizacija objekata sa posebnim akcentom na seizmičke izazove**, koji je usvojen na sjednici Vlade Crne Gore od 21.10.2010. godine.

Na osnovu Plana pretvaranja neformalnih naselja u formalna i regularizacija objekata sa posebnim akcentom na seizmičke izazove usvojen je 7. jula 2011. godine **Akcioni plan realizacije Plana pretvaranja neformalnih naselja u formalna i regularizacije objekata 2011-2014**. Kako je period važenja ovog Akcionog plana istekao Ministarstvo održivog razvoja u turizma je predvidjelo izradu novog Akcionog plana za period 2015-2017 u Programu rada Ministarstva za II kvartal 2015. godine.

Osnovni zadatak ovog Akcionog plana jeste definisanje koraka u rješavanju problema neformalne gradnje u Crnoj Gori.

Crna Gora kao potpisnik Bečke deklaracije se obavezala da će preduzeti aktivnosti na regularizaciji i poboljšanju neformalnih naselja na održiv način i onemogućiti buduća neformalna naselja. Shodno postulatima Bečke deklaracije, regularizacija neformalnih objekata učiniće njihove korisnike pojedincima sa jednakim pravima.

AKIONI PLAN IMA ZA CILJ DEFINISANJE KORAKA KOJI ĆE NA ADEKVATAN NAČIN RIJEŠITI SLEDEĆE PROBLEME:

- *NEPOUZDANOST KATASTRA NEPOKRETNOSTI JER NE SADRŽI PODATKE O NELEGALNIM OBJEKTIMA*
- *PRAVNE NESIGURNOSTI U OBLASTI PROMETA NEPOKRETNOSTI*
- *PLANSKO-URBANISTIČKU DISORGANIZACIJU PROSTORA*
- *NEDOVOLJNU INFRASTRUKTURNU OPREMLJENOST TRETIRANOG PROSTORA*
- *NIZAK NIVO KVALITETA ŽIVOTA*
- *UGROŽAVANJE EKOLOŠKIH STANDARDA I RIZIK PO LJUDSKO ZDRAVLJE*
- *NAPLATU KOMUNALIJA I POREZA*

Prema podacima Uprave za nekretnine, na teritoriji Crne Gore je izgrađeno 42 833 objekata bez građevinske dozvole i sa prekoračenjem dozvole, od čega je najveći broj u Glavnom gradu – Podgorici, 16.430 objekata.

Međutim, činjenica je da značajan broj neformalnih objekata nije upisan u katastar nepokretnosti, odnosno da je broj neformalnih objekata je znatno veći u odnosu na zvanične podatke evidentirane od strane Uprave za nekretnine. Prema nezvaničnim podacima broj neformalnih objekata iznosi oko 100.000, i uglavnom su skoncentrisani u malim i srednjim naseljima u okolini gradskih područja.

Takođe, neformalna gradnja nije vezana samo za izgradnju u prigradskim zonama odnosno na urbanistički neregulisanim područjima, već se često objekti izgrađeni bez građevinske dozvole nalaze i u centralnim gradskim zonama, u zonama zaštićenih prirodnih i kulturnih dobara, nacionalnim parkovima, planiranim koridorima infrastrukture itd. Zbog toga se ovi objekti mogu kretati u rasponu od skromnih, nekvalitetno izgrađenih, često bez elementarnih komunalnih sadržaja, do kvalitetnih, čak raskošno građenih objekata sa adekvatnom komunalnom infrastrukturom.

Osim gradnje bez građevinske dozvole, vrlo je raširena i gradnja suprotno građevinskoj dozvoli, u kojoj investitori najčešće velikih objekata odstupaju od građevinske dozvole u smislu promjene gabarita ili namjene objekta. U takvim slučajevima se najčešće radi o namjeri sticanja ekstra zarade.

Održivi urbani menadžment zahtijeva da neformalna naselja budu integrisana u socijalni, ekonomski, prostorni i zakonski okvir, posebno na lokalnom nivou. Napori ka uspješnoj regularizaciji doprinose dugoročnom ekonomskom rastu, kao i socijalnoj jednakosti, koheziji i stabilnosti.

I. PRETHODNE AKTIVNOSTI NA SPRJEČAVANJU BESPRAVNE GRADNJE I REGULARIZACIJE NEFORMALNIH OBJEKATA

U predhodnom periodu Vlada Crne Gore je sprovela niz aktivnosti na sprječavanju bespravne gradnje, a sve sa ciljem regularizacije i prostora Crne Gore, kao jednog od najvažnijih resursa.

Značajne aktivnosti su sprovedene počev od 2008. godine. Naime, u tom periodu se država okreće „novom pristupu“ ovoj materiji – Vlada, na predlog resora zaduženog za poslove planiranja, građenja i zaštite prostora, kreira jasnu politiku suzbijanja bespravne gradnje.

Na predlog ovog Ministarstva formulisan je sistemski i sveobuhvatan pristup suzbijanju bespravne gradnje uvođenjem krivičnog djela – građenje bez građevinske dozvole/suprotno građevinskoj dozvoli i priključenje na tehničku infrastrukturu (čl. 326a i 326b) u pravni sistem države, izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika u julu 2008. godine, kojim je bespravna gradnja podignuta na nivo društveno opasnog djela.

U avgustu 2008. godine donijet je i Zakon o uređenju prostora i izgradnji objekata, kojim su poslovi inspeksijskog nadzora u ovim oblastima ponovo centralizovani, kako bi se na efikasniji i kvalitetniji način stalo na put bespravnoj gradnji. Iskustvo iz ranijeg perioda je pokazalo da većina subjekata lokalne samouprave nije pokazala spremnost da se suoči sa ovim problemom i adekvatno uključi u njihovo rješavanje kroz primjenu propisa koje su bili dužni sprovesti.

Na predlog Ministarstva, donijet je Prostorni plan Crne Gore za period do 2020. godine kao i Prostorni plan posebne namjene za zonu Morskog dobra. Takođe, po prvi put u Crnoj Gori donešen je Pravilnik o bližem sadržaju i formi planskog dokumenta, kriterijumima namjena površina, elementima urbanističke regulacije i jedinstvenim grafičkim simbolima. Prvi put, formirana je inspekcija čija je isključiva nadležnost zaštita prostora Crne Gore od bespravne gradnje. Stvoreni su uslovi za rad 18 inspektora.

Shodno odredbi člana 167 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata, sagledavajući i uvažavajući realnost, Ministarstvo je iniciralo LAMP projekat - Projekat zemljišne administracije i upravljanja, sa zadatkom da pored tačne i ažurne evidencije prostora i objekata u prostoru uz kredit Svjetske banke pomogne izradu planske dokumentacije u onim lokalnim samoupravama koje nisu u stanju da takav zadatak samostalno realizuju. Uslov za realizaciju kreditnog aranžmana, tj. zahtjev kreditora, bio je moratorijum na rušenje bespravno izgrađenih objekata do 31.08.2008.godine - izgrađeni objekti bez građevinske dozvole koji se ne uklape u planski dokument ukloniće se u skladu sa zakonom. Vlada je na svojoj sjednici iz decembra 2009. godine donijela zaključke kojim se definiše moratorijum na bespravno sagrađene objekte do 31.08.2008. godine.

Paralelno su se odvijale aktivnosti kroz Memorandum o saradnji potpisanog između Vrhovnog državnog tužioca, Ministarstva pravde, Ministarstva uređenja prostora i zaštite životne sredine i Uprave policije, koji je omogućio da se kroz rad lokalnih timova, kojima rukovodi i koordinira osnovni tužilac, dodatno pojačaju rezultati u borbi protiv bespravne gradnje, ne samo kroz rad inspektora, već i kroz rad mjesno nadležnih tužilaštva u smislu procesuiranja krivičnih prijava i sudova u smislu vođenja postupaka u razumnim rokovima. Potpisivanje Memoranduma je ujedno bio i početak medijske kampanje čiji je cilj bio informisanje javnosti o štetnim posledicama bespravne gradnje, odnosno o gubicima koje trpe i država i građani. Osnovni ciljevi sprovedene kampanje uključivali su informisanje građana o krivičnim posljedicama bespravne gradnje kao i informisanje građana o prednostima legalne gradnje.

Rezultati koji su postignuti u 2010. godini govore u prilog tezi da samo koordiniranom akcijom svih društvenih subjekata uz koordinaciju tužilaštva se postižu zadovoljavajući rezultati, kojim je, takoreći, u najvećoj mjeri zaustavljena bespravna gradnja, kao problem koji dugo egzistira u Crnoj Gori.

U cilju ubrzanja procesa pribavljanja građevinskih dozvola, koji je između ostalog, označen kao jedan od generatora bespravne gradnje, u 2007. godini počele su pripreme na izradi sada važećeg Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata. Ovim zakonom ukinuto je četiri procedure – tj. 4 posebna upravna rješenja, kojima je od 4 do 6 mjeseci skraćeno vrijeme izdavanja građevinske, odnosno upotrebne dozvole.

Kao jedna od dodatnih mjera na sprečavanju bespravnih graditelja, pored navedenog, bila je i obaveza investitora da, nakon dobijanja građevinske dozvole, a shodno posebnim pravilnikom koje je ovo ministarstvo donijelo, postavi tablu sa svim potrebnim

podacima za prepoznavanje objekta, investitora, projektanta i izvođača radova. Ova mjera je dala značajne rezultate, jer svako gradilište koje nije propisno označeno, odnosno imalo tablu na gradilištu, za građane odnosno nadležne inspekcije je bilo vidljivo.

Nadalje, ovim zakonom uveden je značajna izmjena kada je u pitanju javnost rada organa uprave nadležnih za poslove građenja objekata, jer je istim stvorena obaveza za sve organe u Crnoj Gori koji se bave ovim poslom (državni organ + 21/23 opštine) da formiraju svoj sajt na kome će svi podaci o aktima izdatim u proceduri građenja objekta biti dostupni stručnoj ali i laičkoj javnosti.

Reformom koja je rezultirala izmjenom Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata 2011. godine, uveden je princip jednog šaltera, gdje organ nadležan za poslove izdavanje građevinske dozvole, po službenoj dužnosti, pribavlja potrebne dokaze propisane posebnim zakonom. Cilj reforme je postignut - za građevinsku dozvolu postoje samo dvije procedure (urbanističko-tehnički uslovi i izdavanje građevinske dozvole), a obavlja ih nadležni organ za izdavanje građevinske dozvole, a stranka – investitor „gubi“ komunikaciju sa drugim organima. Da podsjetimo, do 2008. godine bilo je trideset jedna (31) procedura. Takođe, na predlog ministarstva, Vlada je decembra 2009. godine donijela Akcioni plan za borbu protiv korupcije u oblasti uređenja prostora i izgradnje objekata, kojim je afirmisana javnost u postupanju nadležnih organa u ovoj oblasti, kao i efikasnost u rješavanju zahtjeva stranaka kroz smanjenje procedura koje smo već opisali.

KORACI PREDVIĐENI AKCIONIM PLANOM (AP)

Shodno utvrđenom dokumentu, rezimirajući problematiku neformalne gradnje, u cilju povećanja uspješnosti i interaktivnosti implementacije, predviđene su sljedeće faze realizacije AP:

- I. Pripremna faza realizacije Akcionog plana***
- II. Implementaciona faza i definisanje procedura i komunikacije***

I PRIPREMNA FAZA REALIZACIJE AP

1. USVAJANJE ZAKONA O LEGALIZACIJI NEFORMALNIH OBJEKATA

Radna grupa za izradu predloga Zakona o legalizaciji neformalnih objekata formirana je u martu 2011. godine. Cilj donošenja zakona je uređenje načina i postupka kojim će se regulisati pravni status objekata, odnosno dijelova objekata koji su izgrađeni bez građevinske dozvole i koji se koriste bez upotrebne dozvole.

Vlada Crne Gore je na sjednici od 15. marta 2012. godine, utvrdila Nacrt zakona o legalizaciji neformalnih objekata sa Predlogom programa javne rasprave, koji je dostavilo Ministarstvo održivog razvoja i turizma.

Prema Programu javne rasprave, javna rasprava održana je u organizaciji Ministarstva održivog razvoja i turizma i jedinica lokalne samouprave. Javna rasprava je trajala 21 dan i to od 23. marta do 13. aprila 2012. godine. Javna rasprava organizovana je: putem web sajta Ministarstva održivog razvoja i turizma i portala e-uprave; objavljivanjem Programa javne rasprave u tri dnevna lista; u formi trinaest okruglih stolova i opšte javne rasprave, koji su bili organizovani i održani u Ulcinju (30 učesnika), Baru (27), Kotoru za opštine Kotor i Herceg Novi (45), Budvi za opštine Budvu i Tivat (50), Cetinju (20), Nikšiću za opštine Nikšić i Plužine (10), Žabljaku za opštine Žabljak i Šavnik (30), Kolašinu za opštine Kolašin i Mojkovac (20), Beranama za opštine Berane i Rožaje (35), Plavu za opštine Plav i Andrijevicu (20), Bijelom Polju (40), Pljevljima (35) i Podgorici (50); u formi stručne javne rasprave koja je održana u Podgorici. Javna rasprava organizovana je na način koji je omogućio cjelokupnoj stručnoj i laičkoj javnosti da se izjasni i da mišljenje, predloge i sugestije na tekst Nacrta zakona. Svim raspravama prisustvovalo je preko 400 učesnika, a ministarstvu je dostavljeno i 25 mišljenja, primjedbi i sugestija u pisanoj formi.

Vlada Crne Gore utvrdila je Predlog zakona o legalizaciji neformalnih objekata na sjednici od 19. jula 2012. godine, Zaključkom br. 06-352/8 od 26. jula 2012. godine. Nakon utvrđivanja, Predlog je upućen Skupštini Crne Gore radi stavljanja u proceduru razmatranja i usvajanja.

Predlagač je shodno svojim nadležnostima i proceduri predviđenoj Poslovnikom Skupštine Crne Gore, u stalnoj komunikaciji sa predstavnicima nadležnih državnih organa, Zajednicom opština Crne Gore, pravosudnim organima i predstavnicima poslaničkih klubova, u cilju poboljšanja ovog zakonskog teksta. Naime, imajući u vidu značaj ovog pravnog akta, odnosno posledice koje će njegova primjena imati na veliki broj građana Crne Gore, u najvećem broju pitanja potrebno je postići konsenzus sa svim relevantnim institucijama i detaljno razmotriti sve sugestije i primjedbe na predloženi tekst, bilo da se tiču samog postupka ili opsega primjene.

U cilju iznalaženja primjenljivih rješenja, nakon niza konsultacija sa predstavnicima navedenih institucija, pristupilo se izradi amandmana na Predlog zakona.

Podzakonski akti za sprovođenje Zakona su u fazi izrade. Članom 28 Predloga zakona predviđena je obaveza izrade *Pravilnika o bližem sadržaju, formi i načinu pripreme tehničke dokumentacije za postupak regularizacije neformalnog objekta i kriterijumima ispitivanja stanja infrastrukture i lokacije sa stabilnosti i seizmičke sigurnosti i statičke i seizmičke stabilnosti neformalnog objekta*. U postupku legalizacije neformalnih objekata, jedan od uslova za donošenje rješenja o legalizaciji je provjera statičke i seizmičke sigurnosti nelegalno sagrađenih objekata. Naime, ovi objekti sagrađeni su bez građevinske dozvole, i u najvećoj mjeri nisu prošli kroz proces provjere primjene standarda, kako u toku projektovanja tako i u toku izvođenja radova, posebno sa aspekta seizmičkog rizika. Sprovođenje provjere statičke i seizmičke sigurnosti utiče direktno na podizanje nivoa kvaliteta života građana, smanjenje ugrožavanja ekoloških standarda i što je najvažnije, rizika po ljudske živote. Ovaj postupak će sprovesti licencirana privredna društva, pravna lica ili preduzetnici ovlašćeni za izradu tehničke dokumentacije, odnosno za građenje objekata, što će uticati na povećanje privrednih aktivnosti u sektoru građevinarstva, što će se odraziti i na cjelokupnu privredu Crne Gore. Osnov za izradu ovog podzakonskog akta predstavlja **Metodologija rekognosciranja, analize i klasifikacije objekata sa aspekta stabilnosti i seizmičke stabilnosti, koju je izradio Građevinski fakultet u Podgorici**, dok su sredstva za izradu obezbijeđena donacijom UNDP Crna Gora.

Saglasno čl. 12 i 13 predviđena je izrada bližeg sadržaja evidencije i bližih uslova i načina kategorizacije neformalnih objekata. Ovim pravilnikom propisane će se bliži sadržaj evidencije i bližih uslova i načina kategorizacije neformalnih objekata. Cilj izrade ovog propisa je izrada evidencije neformalnih objekata i njihove kategorizacije, što podrazumijeva formiranje baze podataka o objektima, njihovoj namjeni, strukturi, površini, i dr.

2. KOMUNIKACIJA SA JEDINICAMA LOKALNE SAMOUPRAVE I NADLEŽNIM DRŽAVNIM ORGANIMA I FORMIRANJE IMPLEMENTACIONIH JEDINICA

Polazeći od toga da je ovo jedan od najvećih projekata u cilju unaprijeđenja stanja u prostoru, potrebno je uspostaviti efikasan način koordinacije posla.

Ovaj korak podrazumijeva uspostavljanje intenzivne i pozitivne komunikacije između Ministarstva održivog razvoja i turizma, Ministarstva finansija odnosno Uprave za nekretnine sa područnim jedinicama Uprave za nekretnine po opštinama i jedinicama lokalne samouprave, koje će u najvećem dijelu sprovesti zakon. Potrebno je utvrditi dinamiku aktivnosti gdje bi svi oni koji su odgovorni za realizaciju ovog posla imali jasno definisane rokove i podršku sa svih nivoa u cilju kvalitetne realizacije. Takođe, zadatak timova na državnom i lokalnom nivou treba da bude uspostavljanje kvalitetne tehničke saradnje pri uspostavljanju i vođenju baze podataka neformalnih objekata.

U cilju uspješne i efikasne primjene zakona cijenimo da je neophodno organizovati okrugle stolove za predstavnike svih jedinica lokalne samouprave na kojima će se prezentirati rješenja predviđena zakonom kao bitne pretpostavke za sprovođenje procesa.

3. IZRADA 3D KOSOG ORTO FOTO SNIMKA, TEHNIČKA OBRADA PODATAKA I PREKLAPANJE PODATAKA SA POSTOJEĆIM PODLOGAMA

Članom 10 Predloga zakona propisana je obaveza Uprave za nekretnine da izvrši preklapanje orto - foto snimka teritorije Crne Gore sa važećim digitalnim podlogama i učini ga dostupnim preko internet stranice – Geoportala, nadležnim organima lokalne uprave i Ministarstvu sa podacima sa kojima raspolaže.

Prvi orto foto snimak teritorije Crne Gore izrađen je 2007. god. – rezolucije 0,5 m. Drugi ortofoto Crne Gore sačinjen je od 21. septembra 2010. godine do 21. aprila 2011. godine, rezolucije 0,2 m. Iste godine je izrađen i digitalni model terena cijele teritorije Crne Gore laserskim skeniranjem iz aviona, rezolucije 1 tačka na m².

Članom 147a Zakona o državnom premjeru i katastru predviđeno je da se ažuriranje kartografske baze podataka vrši najmanje jednom u pet godina snimanjem teritorije Crne Gore iz vazduha i prikupljanjem podataka drugim metodama i postupcima. Članom 147b istog zakona predviđeno je da se digitalni ortofoto i digitalni model terena izrađuju za potrebe geodetsko-katastarskog informacionog sistema i nacionalne infrastrukture geoprostornih podataka, kao i za potrebe formiranja osnovnog topografskog modela i izrade osnovne državne karte i ostalih karata.

Uprava za nekretnine je u cilju realizacije zaključaka Vlade Crne Gore ukazala na mogućnost izrade novog 3D orto foto snimka za teritoriju Crne Gore primjenom nove tehnologije kosih snimaka.

Ovo ministarstvo u saradnji sa nadležnim organima sprovodi aktivnosti na obezbjeđivanju finansijskih sredstava za izradu novog 3D kosog orto foto snimka teritorije Crne Gore. Planirano je da se dio sredstava obezbijedi kroz LAMP projekat koji se finansira iz kredita Svjetske banke, po čijim je pravilima i potrebno i sprovesti tendersku proceduru za odabir najpovoljnijeg ponuđača za izradu. Planirano je da se tender raspiše do kraja II kvartala tekuće godine.

Ono što predstavlja **usko grlo** u čitavom procesu jeste činjenica da katastar nepokretnosti ne postoji, odnosno nije uspostavljen za cijelu teritoriju Crne Gore. Na značajnom dijelu teritorije egzistira popisni katastar. Projekat izrade katastra nepokretnosti za cijelu teritoriju Crne Gore je u toku, ali je činjenica da naročito dio sjevernih opština nije pokriven ovom vrstom evidencije. Popisni katastar je vrsta evidencije nepokretnosti koja nema grafičke podatke, a ne obuhvata ni podatke o osnovu sticanja nepokretnosti, što znači da za taj dio teritorije ne postoje katastarski planovi. Iz tog razloga predstavnici Uprave za nekretnine su u nekoliko navrata iznosili mišljenje da je potrebno iznaći održivo rješenje, odnosno na drugačiji način tretirati teritorije, odnosno neformalne objekte koji su izgrađeni na područjima na kojima egzistira popisni katastar. Naime, područja koja su pokrivena popisnim katastrom, nije moguće preklapati sa orto foto snimkom, jer nema grafičkih podataka, odnosno nisu urađeni katastarski planovi, te je potrebno naći prelazno rješenja do izrade katastra nepokretnosti. Za ovo pitanje kroz tekst Predloga zakona o legalizaciji neformalnih objekata, ponuđeno je prelazno rješenje. Naime, članom 22 Predloga zakona opciono je predviđeno formiranje komisije u cilju kontrole i upoređivanja podataka iz podnijete dokumentacije sa podacima dobijenim neposrednim uvidom na terenu, koja će imati obavezu na nakon izvršenog posla sačiniti izvještaj, koji će predstavljati dokaz u postupku legalizacije.

Pet ključnih oblasti u kojima cijenimo da je primjena ovog sistema neophodna jesu:

- 1. Regularizacija objekata izgrađenih suprotno zakonu - neformalnih objekata**
- 2. Upravljanje građevinskim zemljištem koje nije privedeno namjeni u skladu sa planskim dokumentom**
- 3. Identifikacija i upravljanje poljoprivrednim zemljištem**
- 4. Inspekcijski poslovi**
- 5. Naplata poreza**

Takođe, tokom 2014. godine Ministarstvo održivog razvoja i turizma je uspostavilo saradnju sa kompanijom iz Belgije - Aerodata International Surveys, u vezi sa avionskim snimanjem teritorije Glavnog grada Podgorice. Na osnovu *Protokola o saradnji*, izvršeno je avionsko snimanje teritorije Glavnog grada u zahvatu od 80 km² u 3D rezoluciji i teritorije neformalnog naselja u Baru, u obuhvatu DUP- a Bjelila- Rutke- Gorelac, koje je predviđeno kao pilot naselje. Oblasti u okruženju Podgorice, koje predstavljaju približno 20-30% cjelokupnog zahvata teritorije Glavnog grada, pokrivene snimcima manjeg kvaliteta. Oblast zahvata od 80 km² Glavnog grada i pilot naselja je snimljena pomoću opreme visoke rezolucije koja će obezbijediti snimke sa udaljenosti 10 cm od uzorka koji se snima. Snimanje i obrada izvršene su bez naknade, odnosno troškove je snosila ova kompanija. Snimanje je realizovano u septembru i oktobru 2014. godine, dok je Ministarstvo posredovalo pri obezbjeđivanju svih potrebnih dozvola u komunikaciji sa nadležnim organima države Crne Gore. Nakon snimanja i obrade podataka, Aerodata je dostavila podatke Ministarstvu odbrane i Ministarstvu održivog razvoja i turizma.

4. USPOSTAVLJANJE BAZE PODATAKA NEFORMALNIH OBJEKATA

Nakon izrade kosog orto foto snimka, obrade podataka i preklapanja podataka sa orto foto snimka sa postojećim digitalnim podlogama od strane Uprave za nekretnine, pristupiće se izradi baze podataka neformalnih objekata. Pristup podacima će imati organi državne uprave kao i svi organi lokalne uprave nadležni za sprovođenje postupka regularizacije, koje će koristiti podatke sa orto foto snimka za potrebe identifikacije svakog neformalnog objekta u prostoru.

Kao rezultat ovog postupka omogućiće se identifikovanje svih neformalnih objekata koji se nalaze u prostoru i predstavljace svojevrsni presjek stanja Izgrađenih objekata u prostoru u vrijeme snimanja. Naime, kada proces legalizacije započne, svi zahtjevi sa potrebnim podacima biće unešeni u bazu podataka, te će nakon proteka roka za prijavu (270 dana) baza predstavljati pouzdanu evidenciju neformalnih objekata. Pomoću te baze biće omogućena lakša identifikacija objekata koji nijesu ušli u proces i na iste primijeniti mjere propisane zakonom.

5. ISPITIVANJE STANJA LOKACIJE NEFORMALNIH NASELJA- KLIZIŠTA

Kako je u prethodnom periodu, zbog pojave klizišta na više lokacija postavljeno i pitanje potencijalnih klizišta na lokacijama na kojima su izgrađena neformalna naselja, smatramo da je neophodno da se preispita pristup ovom pitanju u smislu angažovanja države i jedinica lokalne samouprave na ispitivanju lokacija.

Shodno **Metodologiji rekognosciranja, analize i klasifikacije objekata sa aspekta stabilnosti i seizmičke stabilnosti, koju je izradio Građevinski fakultet u Podgorici**, preporučeno je da se prije postupka analize statičke i seizmičke stabilnosti objekata pojedinačno, prvo sprovede rekognosciranje, analiza i klasifikacija infrastrukture i lokacija na kojima su izgrađeni neformalni objekti.

Preporuka je da se formiraju radne grupe na nivou jedinica lokalne samouprave i jedna radna grupa na nivou države, koje bi na nivou svih opština sprovele postupak analize i klasifikacije lokacija na kojima su izgrađeni neformalni objekti. Radne grupe, činili bi rukovodilac, ovlašćeni inženjer geološke struke sa minimum 5 godina radnog iskustva, dva inženjera geološke struke i jedan pomoćni radnik- 4 člana.

Zadaci radne grupe:

- Osnova za izradu analize su geološke karte područja koje bi obezbijedio Zavod za geološka istraživanja.
- Drugi korak jeste izlazak na teren odnosno obilazak lokacija koje shodno geološkim kartama ili drugim podacima predstavljaju područja koja se moraju analizirati.
- Shodno formularima koje je izradio Građevinski fakultet, radna grupa bi dokumentovala opšte podatke o lokaciji, kao i opšte karakteristike lokacije sa aspekta pojave klizišta, geoseizmičkih karakteristika i stanja infrastrukture.
- Sljedeći korak bi bilo donošenje **zaključne ocjene stanja lokacije**. Zaključnu ocjenu stanja lokacije može da donosi ista radna grupa ili posebna ekspertska komisija koju imenuje Ministarstvo, ukoliko se procijeni da je to potrebno zbog složenosti situacije na terenu.

Zaključna ocjena se donosi na zajedničkom sastanku nakon obilaska terena, potrebno je da bude jasna i da preporuči jednu od tri navedene varijante:

- 1) Lokacija je povoljna za građenje;
 - 2) Lokacija je uslovno stabilna za građenje;
 - 3) Lokacija je nepovoljna za građenje.
- **Lokacija povoljna za građenje** je ona lokacija koja je po svojim geomorfološkim, hidrološkim, seizmološkim i ostalim karakteristikama stabilna i seizmički sigurna za građenje.
 - **Lokacija uslovno stabilna za građenje** je ona lokacija koja po svojim karakteristikama nije povoljna za građenje, ali je moguće izvođenjem adekvatnih sanacionih mjera ili izgradnjom specijalnih objekata dovesti u stanje da bude povoljna za građenje a da je to ekonomski opravdano.
 - **Lokacija nepovoljna za građenje** predstavlja lokaciju koja je prema svojim karakteristikama nestabilna i nesigurna sa seizmičkog aspekta za građenje i za koju se procijeni da nije moguće ili ekonomski opravdano izvoditi bilo kakve sanacione radove da bi ona postala uslovna za građenje objekata.

Neophodno je u tekstu zakona precizno definisati da se nelegalni objekti izgrađeni na lokacijama nepovoljnim za građenje ne mogu legalizovati.

6. SPROVOĐENJE MEDIJSKE KAMPANJE U CILJU PODIZANJA SVIJESTI GRAĐANA O PRAVIMA I OBAVEZAMA U POSTUPKU LEGALIZACIJE

Nakon usvajanja Plana pretvaranja neformalnih naselja u formalna i regularizacije objekata, izrađena je Komunikaciona strategija za Projekat pretvaranja neformalnih naselja u formalna, koju je izradila mađarska kompanija Insomnia.

U cilju uspješne implementacije projekta neophodno je realizovati kvalitetnu medijsku kampanju u cilju sveobuhvatnog informisanja vlasnika nelegalnih objekata i podizanja nivoa svijesti građana o pravima i obavezama u procesu legalizacije.

Ovaj projekat obuhvatiće aktivnosti koje uključuje praktično čitavu Crnu Goru i može se reći da ranije nije realizovan projekat sličnog obima. Stoga, najvažniji zadatak i izazov za komunikacionu kampanju je njegovo puno razumijevanje od strane stanovništva Crne Gore, kao i činjenice da Projekat služi kako razvoju zemlje, tako i njihovom ličnom blagostanju, posebno kada govorimo o standardu života i bezbjednosti.

Od uspjeha realizacije komunikacione medijske kampanje umnogome zavisi uspješnost projekta legalizacije, a time i prihodi države vezane za implementaciju ovog projekta. Predlogom zakona predviđeno je da je rok za podnošenje zahtjeva za legalizaciju neformalnog objekta 9 mjeseci, i on mora biti praćen intenzivnom kampanjom.

Dobar monitoring dešavanja, reagovanje na ta dešavanja i napredak tokom čitavog perioda razvoja Projekta su apsolutni imperativ, posebno imajući u vidu činjenicu da je rizik od političkih, finansijskih i proceduralnih kriznih situacija u ovoj vrsti projekata prilično visok. Takođe, preporučuje se uspostavljanje jasnog režima za procjenu rizika i brzi odgovor u takvim situacijama.

7. SPROVOĐENJE MJERA PORESKE POLITIKE -OPOREZIVANJE NELEGALNIH OBJEKATA

Porez na nepokretnosti uvodi jedinica lokalne samouprave svojim propisom. Zakonom o porezu na nepokretnosti (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na nepokretnosti iz 2015. godine) propisano je da je stopa poreza na nepokretnosti proporcionalna i može iznositi od 0,25% do 1,00% tržišne vrijednosti nepokretnosti.

Članom 9d ovog zakona propisano je da se za objekat koji je izgrađen suprotno zakonu može se utvrditi uvećana poreska stopa u odnosu na poresku stopu utvrđenu u skladu sa članom 9 ovog zakona za objekat kojim se:

- rješava stambeno pitanje do 50%,
- ne rješava stambeno pitanje do 100%.

U cilju sprovođenja mjera poreske politike, jedinice lokalne samouprave, treba da usklade odluke o porezu na nepokretnosti i sa izmjenama i dopunama Zakona o porezu na nepokretnosti, u dijelu ovlašćenja za uvećanje poreskih stopa za objekte izgrađene suprotno zakonu. Na osnovu informacija dobijenih od opština, sprovođenje odredbi, odnosno naplata uvećanog iznosa poreza za ove objekte skoro je nemoguća zbog nemogućnosti identifikacije objekata izgrađenih suprotno zakonu. S tim u vezi, neophodno je ponovo istaći značaj uspostavljanja baze podataka neformalnih podataka..

Mjere progresivnog oporezivanja za neformalne objekte neophodno je sprovesti jer će se na taj način izvršiti pritisak na neformalne graditelje da u što kraćem roku pristupe regularizaciji svojih objekata, te je sprovođenje istih preduslov za implementaciju projekta.

Mehanizam poreskog pritiska podrazumijeva poresko destimulisanje vlasnika neformalnih objekata da zadrže postojeći status. Naime, poresko opterećenje za neformalne objekte gdje postoje planski preduslovi, ali ne i želja vlasnika za regularizaciju statusa objekta, trebalo bi da bude efikasno sve do momenta regularizacije. Time bi se učinilo neisplativim za vlasnike ovih objekata da zadržavaju statusa quo. Ovakav pristup učinio bi da vlasnici neformalnih objekata u cilju regularizacije statusa predaju zahtjev za legalizaciju i izvrše obaveze predviđene zakonom (uplate iznos naknade za komunalno opremanje i naknade za legalizaciju).

Sa druge strane, jasno je da bi efikasno i brzo sprovođenje propisa u ovom pravcu značilo i stvaranje efikasnih mehanizama naplate osnovnih prihoda lokalnih samouprava, a samim tim i stvaranja preduslova za prevazilaženje problema njihovog finansiranja.

8. IMPLEMENTACIJA PILOT PROJEKTA

Planom pretvaranja neformalnih naselja u formalna i regularizacije objekata sa posebnim aspektom na seizmičke rizike predviđena je realizacija Pilot projekta. Cilj sprovođenja Pilot projekta je sprovođenje cjelokupnog postupka, definisanje pozitivnih i negativnih strana da bi se postupak na što kvalitetniji i efikasniji način sproveo na ostalim područjima zahvaćenim neformalnom gradnjom.

Kao pilot projekat predložen je prostor naselja Pobrđe – Rutke i Čanj u opštini Bar. Opština Bar je 2010. godine pokrenula proceduru javnih nabavki za izbor najpovoljnijeg ponuđača za izradu Studije izvodljivosti uređenja neformalnih naselja »Pobrđe – Rutke i Čanj«. Nakon završenog postupka odabira, za čiju izradu su angažovani autori IIBW Ltd iz Austrije i City Invest Ltd iz Kanade, izrađena je u julu 2011. godine Studija "Unaprijeđenje neformalnih naselja Pobrđe – Rutke i Čanj".

Studija izvodljivosti uređenja neformalnih naselja »Pobrđe – Rutke i Čanj« predstavlja osnovu za izradu Predloga DUP-a Bjelila Rutje Gorelac. Studija sadrži mjere za identifikaciju problema i pronalaženje mjera i instrumenata za prevazilaženje istih na lokaciji pilot projekta.

Nakon toga opština Bar je pokrenula proceduru izrade DUP –a Bjelila -Rutke –Gorjelac za naselje Pobrđe –Rutke. Obuhvat DUP-a je oko 177 ha, od tunela Mišići do Željezničke stanice u Sutomoru. Prema procjenama obrađivača plana izgrađeno je oko 2400 objekata. U zahvatu su identifikovane stare autohtone cjeline.

Obrađivač plana je prilikom izrade uzeo u obzir preporuke iz Studije, kao i programskog zadatka. Planom je za uklanjanje predviđeno 3 ili 4 objekta, odnosno djelova objekata koji su direktno ugrozili saobraćajnicu, te su troškovi rušenja zanemarljivi.

DUP je usvojen na sjednici Skupštine opštine Bar održanoj u martu 2015. godine, te će se ubrzo pristupiti sprovođenju istog.

U cilju uspješne realizacije ovog planskog dokumenta, Ministarstvo održivog razvoja i turizma je pokrenulo **izradu evidencije objekata u obuhvatu ovog DUP-a, a sa ciljem izrade analize finansijskih efekata procesa regularizacije.**

Na osnovu prikupljenih i sistematizovanih podataka dobijenih od kompanije za geodetsku djelatnost koja je angažovana konstatovali smo sledeće:

- Ukupna površina objekata upisana u katastru iznosi cca136 316 m²
- Ukupna površina osnova objekata izvedena na terenu iznosi cca169 834 m²
- Ukupna BGP izgrađenih objekata iznosi cca295 602 m²
- Ukupan broj obrađenih objekata je cca 2 440
- Prosječna BGP po objektu je cca121 m²

Na osnovu podataka iz Opštine Bar, konstatovali smo sledeće: 5 objekata ima građevinsku dozvolu, 70% objekata se nalazi u III zoni a 30% objekata u IV zoni, a na državnom zemljištu nema izgrađenih objekata

Od 2 440 objekata, 2 190 objekata je za potrebe stanovanja ili poslovanja, dok su ostali objekti pomoćni (garaže itd.).

Ukupna BGP za 2 190 objekata (stambenih, poslovnih i stambeno-poslovnih) iznosi 289 357 m².

Ukupna BGP stambenih objekata iznosi 275 075 m².

Ukupna BGP poslovnih objekata iznosi 8 590 m².

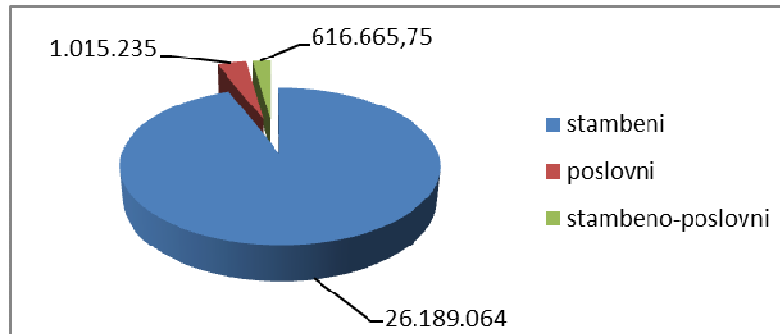
Ukupna BGP poslovno stambenih objekata iznosi 5 692 m².

Tabela 2 – Potrebna sredstva za realizaciju DUP-a Bjelila-Rutke-Gorelac, izvor DUP

Saobraćajna infrastruktura: S obzirom da je planerska procjena da gore navedeni radovi (3 575 927,91) na izradi gornjeg sloja iznose 60% od ukupne vrijednosti radova, to je ukupna vrijednost radova:	5 959 879,86 €
Elektroenergetska infrastruktura	4 324 540 €
Elektronska komunikaciona infrastruktura	810 594,68 €
Hidrotehnička infrastruktura objekti vodosnabdijevanja 6 035 000 kanalizacioni sistemi 5 005 000 regulacija bujičnih tokova 2 585 000	13 625 000 €

Ukupno	24 720 015 €
---------------	---------------------

Dijagram 1 - Prihodi od naknada za komunalno opremanje građevinskog zemljišta i naknade za legalizaciju

ZAKLJUČCI:

- Sredstva potrebna za realizaciju DUP-a Bjelila-Rutke-Gorelac, shodno DUPu (Tabelu 2), iznose **24 720 015 €**.
- Analiza procjene prihoda od naknada za komunalno opremanje građevinskog zemljišta + naknade za legalizaciju (Dijagram 1), je pokazala da je po ovom osnovu moguće obezbijediti sredstva u iznosu od oko **27 820 965 €**, koja bi suma bila dovoljna za realizaciju ovog planskog dokumenta.

Takođe, kroz aktivnosti Direkcije za javne radova i Direkcije za saobraćaj, realizuje se nekoliko značajnih infrastrukturnih projekata neophodnih za regularizaciju ovog pilot projekta.

Izgrađen je prvi dio glavne saobraćajnice u naselju, paralelno uz željezničku prugu, a izgradnja drugog dijela ce započeti po izdavanju građevinske dozvole od strane opštine Bar. Takođe, Vlada CG je dala saglasnost za pripremne radove većeg obima za rekonstrukciju magistrale u Sutomoru – na dijelu autobuske stanice i podvožnjaka ispod željezničke pruge.

U toku su pripreme na izgradnji pasarele u Sutomoru. Sredstvima donacije, opština Bar ce ubrzo izgraditi pasarelu preko magistrale u najopterećenijem dijelu Sutomora, čime ce se trajno riješiti pješaćki saobraćaj preko magistrale.

Takodje, opština Bar, priprema projekat saobraćaja u mirovanju u okviru pilot projekta, čime ce se po prvi put u naseljima Rutke, Gorelac i Pobrđe izgraditi parkirališta za putnička vozila i dodatno regularizovati standard života u ovim naseljima.

Izgradnjom i rekonstrukcijom ove putne infrastrukture, stvaraju se uslovi za nesmetan protok saobraćaja na jednoj od najkritičnijih tačaka u toku turističke sezone, gdje su zastoji takvog obima, da ljeti putovanje od tunela „Sozina,, do Bara, traje i više od sat vremena. Sa druge strane kvalitet života građana, kroz regularizaciju ovog dijela Sutomora, se značajno podiže, a što je i krajnji cilj regularizacije kao projekta.

Sve navedene aktivnosti sprovode se sa ciljem implementacije Pilot projekta, koji će pokazati sve prednosti i mane planiranog procesa regularizacije.

II. IMPLEMENTACIONA FAZA I DEFINISANJE PROCEDURA I KOMUNIKACIJE

Ova faza podrazumijeva stupanje na snagu Zakona o legalizaciji neformalnih objekata

1. PODNOŠENJE ZAHTJEVA ZA LEGALIZACIJU (9 MJESECI)

Predlogom zakona o legalizaciji neformalnih objekata propisano je da rok za podnošenje zahtjeva za legalizaciju neformalnog objekta, iznosi 270 dana, od dana stupanja na snagu ovog zakona. Nelegalni graditelji su obavezni da u predviđenom roku podnesu zahtjeve, ili u protivnom ukoliko vlasnik neformalnog objekta ne podnese zahtjev, odnosno ne ispuni propisane uslove u rokovima predviđenim zakonom, vlasniku neformalnog objekta će utvrditi obaveza plaćanja godišnje naknade za korišćenje prostora, ali i istom prijeti podnošenje prekršajne prijave, sa zaprijećenom kaznom i u krajnjem mjera uklanjanja objekta.

2. USPOSTAVLJANJE I AŽURIRANJE BAZE PODATAKA NEFORMALNIH OBJEKATA

Kada proces legalizacije započne, svi zahtjevi sa potrebnim podacima biće unošeni u bazu podataka, te će nakon proteka roka za prijavu (270 dana) baza predstavljati pouzdanu evidenciju neformalnih objekata. Pomoću te baze biće omogućena lakša identifikacija objekata koji nijesu ušli u proces i na iste primijeniti mjere propisane zakonom.

3. REALIZACIJA PILOT PROJEKTA

Stupanjem na snagu Zakona o legalizaciji neformalnih objekata, započeće se sa implementacijom na izabranoj lokaciji DUP-Bjelila -Rutke –Gorelac u opštini Bar.

Kako su navedenom prostoru ispunjeni svi preduslovi za implementaciju: usvojen je DUP, izrađena je evidencija i kategorizacija svih objekata, cijenimo da se može u najkraćem roku pristupiti sprovođenju zakona i „testiranju“ propisanih procedura.

U saradnji sa opštinom Bar planirano je formiranje informacionog punkta u Sutomoru, čiji će zadatak biti direktan kontakt sa vlasnicima neformalnih objekata, promocija postupka legalizacije, upoznavanje građana sa pravima i obavezama u postupku, i dr.

Cilj je da se implementacija Zakona testira na primjeru ovog neformalnog naselje, te da postupak u ovom neformalnom naselju sprovede i ukaže na prednosti i mane postupka regularizacije. Vrlo je važno ukazati građanima na direktne benefite ovog procesa. Primjer implementacije ovog projekta poslužiće kao sredstvo za podizanje svijesti o značaju evidentiranja svojine, a zatim i rješavanja imovinsko pravnog statusa kroz postupak legalizacije objekata.

4. SPROVOĐENJE MJERA PORESKE POLITIKE - OPOREZIVANJE NELEGALNIH OBJEKATA

Efikasnom primjenom zakona o porezu na nepokretnosti jedinice lokalne samouprave će destimulisati vlasnike neformalnih objekata da zadrže postojeći status. Time bi se učinilo neisplativim za vlasnike ovih objekata da zadržavaju status quo. Cijenimo da će ovaj mehanizam učiniti da vlasnici neformalnih objekata podnesu zahtjev za legalizaciju i izvrše obaveze predviđene zakonom (uplate iznos naknade za komunalno opremanje i naknade za legalizaciju). Neophodno je uz korišćenje raspoloživog alata-orto foto snimka, obezbijediti ažuriranje registara oporezivih nepokretnosti jedinica lokalne samouprave i u najkraćem roku donijeti rješenja o utvrđivanju poreske obaveze u skladu sa zakonom.

Imajući u vidu navedeno, predlažemo Vladi Crne Gore da usvoji sledeće:

Z A K L J U Č K E

- 1. Vlada Crne Gore je, na sjednici održanoj _____ 2015. godine, razmotrila i usvojila Akcioni plan pretvaranja neformalnih naselja u formalna i regularizacije objekata za period 2015-2018 godine.**
- 2. Zadužuju se Ministarstvo održivog razvoja i turizma i Ministarstvo finansija da u saradnji sa opštinom Bar, sprovedu sve neophodne aktivnosti na pripremi realizacije Pilot projekta – DUP-a Bjelila Rutke Gorelac.**
- 3. Zadužuju se Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Ministarstvo finansija i Uprava za nekretnine da preduzmu sve aktivnosti na izradi 3D kosog orto foto snimka teritorije Crne Gore.**
- 4. Zadužuje se Ministarstvo finansija i Uprava za nekretnine da obavi preklapanje kosog orto foto snimka sa postojećim katastarskim podlogama, uspostavi i vodi evidenciju neformalnih objekata.**
- 5. U cilju realizacije navedenih Zaključaka, Vlada je preporučila:**
 - Da sve jedinice lokalne samouprave formiraju radne grupe sa zadatkom sprovođenja postupka analize i klasifikacije lokacija na kojima su izgrađeni neformalni objekti sa aspekta pojave klizišta**
 - Da sve jedinice lokalne samouprave preduzmu aktivnosti na sprovođenju Zakona o porezu na nepokretnosti u dijelu koji se odnosi na povećanje poreske stope, utvrđivanje poreske obaveze i naplatu poreza za objekte izgrađene suprotno zakonu, vodeći računa da je ova aktivnost ključni preduslov za realizaciju Projekta regularizacije neformalnih objekata.**

AKCIONI PLAN

RB	AKTIVNOST	MJERE	ROK	IZVOR FINANSIJSKIH SREDSTAVA	POTREBNA SREDSTVA	ODGOVORNA INSTITUCIJA	INDIKATORI
1.	Ispitivanje stanja lokacije neformalnih naselja – klizišta	<ul style="list-style-type: none"> Formiranje radne grupe/grupa koje će sprovesti postupak analize i klasifikacije lokacija na kojima su izgrađena neformalna naselja Donošenje zaključne ocjene stanja lokacija 	IV kvartal 2015	budžet	5.000€	Ministarstvo održivog razvoja i turizma (MORT) Zavod za geološka istraživanja CG Jedinice lokalne samouprave	Identifikacija lokacija klizišta po jedinicama lokalne samouprave koje nijesu povoljne za građene te objekti izgrađeni na tim lokacijama ne mogu ući u proces legalizacije.
				donacije	/		
				kredit	/		
				Predviđena sredstva su namijenjena redstva za nakadu članovima radne grupe koja će donositi zaključnu ocjenu stanja lokacija			
2.	Usvajanje Predloga zakona o legalizaciji neformalnih objekata	Komunikacija MORT-a sa nadležnim institucijama i poslaničkim klubovima u cilju usaglašavanja teksta Predloga zakona	IV kvartal 2015	budžet	/	Ministarstvo održivog razvoja i turizma (MORT) Skupština Crne Gore	Zakon objavljen u „Službenom listu CG”
				donacije/ostalo	/		
				kredit	/		
				Za realizaciju ove aktivnosti nijesu potrebna finansijska sredstva			
3.	a) Formiranje komisije za praćenje sprovođenja Zakona na državnom nivou b) Formiranje jedinica za implementaciju na opštinskom nivou	<ul style="list-style-type: none"> Intenzivna saradnja nadležnih organa sa ciljem efikasne implementacije zakona Održavanje sastanaka i okruglih stolova 	I kvartal 2016	budžet		Ministarstvo održivog razvoja i turizma (MORT) Jedinice lokalne samouprave (JLS) Uprava za nekretnine (UzN) /	<ul style="list-style-type: none"> Izrađeni izvještaji i preporuke sa strane JLS Broj formiranih opštinskih implementacionih jedinica (OIJ)
				donacije/ostalo			
				kredit			
				Za realizaciju ove mjere nisu potrebna finansijska sredstva			

4.	Izrada 3D orto foto snimka	Orto-foto snimanje cjelokupne teritorije Crne Gore	IV kvartal 2015	budžet	65.000€	MORT Uprava za nekretnine (UzN)	
				donacije /ostalo	120.000€		
				kredit	65.000€		
				Iznos od 130.000 € obezbijediće kroz LAMP – Projekat zemljišne administracije i upravljanja, koji se finansira iz kredita Svjetske banke u iznosu od 50% i 50% iz budžeta CG. Tender za izradu orto foto snimka cijele teritorije Crne Gore, koji bi se sproveo po procedurama Svjetske banke. Tender će biti formulisan na način da će dio sredstava u iznosu od 130.000€ za obavljene posao isplatiti iz sredstava ovog projekta, a preostali iznos od 120.000€, će obezbijediti Javno preduzeće za upravljanje Morskim dobrom CG.			
5.	Tehnička obrada podataka sa orto foto snimka i preklapanje podataka sa postojećim podlogama	Preklapanje orto-foto snimaka i katastarskih podloga u cilju identifikacije objekata (alfa i numerička baza)	I-II kvartal 2016	budžet		Uprava za nekretnine (UzN)	
				donacije /ostalo			
				kredit			
				Za realizaciju ove mjere nisu potrebna finansijska sredstva			
6.	Formiranje baze podataka o neformalnim objektima	UzN shodno obavezi propisanoj zakonom dužna je da izvrši preklapanje orto -	II kvartal 2016	budžet		Uprava za nekretnine (UzN)	– Procenat obrađene teritorije Crne Gore
				donacije	/		
				kredit	/		
					/		

		foto snimka teritorije Crne Gore sa važećim digitalnim podlogama i učini ga dostupnim preko internet stranice – Geoportala, nadležnim organima lokalne uprave i Ministarstvu sa podacima sa kojima raspolaže.		Za realizaciju ove mjere nisu potrebna finansijska sredstva			– Dostupnost baze podataka svim jedinicama lokalne samouprave									
7.	Sprovođenje medijske kampanje u cilju podizanja svijesti građana o pravima i obavezama u postupku legalizacije	<ul style="list-style-type: none"> – Raspisivanje tendera za implementaciju komunikacione strategije – Sprovođenje medijske kampanje u skladu sa predloženom strategijom 	IV kvartal 2015	<table border="1"> <tr> <td>budžet</td> <td>41.000€</td> </tr> <tr> <td>donacije</td> <td>/</td> </tr> <tr> <td>kredit</td> <td>/</td> </tr> </table>	budžet	41.000€	donacije	/	kredit	/	Sredstva su obezbijeđena u budžetu Ministarstva održivog razvoja i turizma	Ministarstvo održivog razvoja i turizma (MORT) Jedinice lokalne samouprave (JLS)/	Statistika iskorištenosti medijskih komunikacionih kanala Broj održanih javnih stolova i debata			
budžet	41.000€															
donacije	/															
kredit	/															
8.	Sprovođenje mjera poreske politike - oporezivanje nelegalnih objekata	– Usklađivanje odluka o porezu na nepokretnosti svih jedinica lokalne samouprave sa novim rješenjima propisanim novim izmjenama i dopunama zakona o porezu na nepokretnosti, predviđanje uvećanja poreske stope za objekte izgrađene surotno zakonu (član 9d)	2016 - 2018	<table border="1"> <tr> <td>budžet</td> <td>/</td> <td>/</td> </tr> <tr> <td>donacije</td> <td>/</td> <td>/</td> </tr> <tr> <td>kredit</td> <td>/</td> <td>/</td> </tr> </table>	budžet	/	/	donacije	/	/	kredit	/	/	Za realizaciju ove mjere nisu potrebna finansijska sredstva	Jedinice lokalne samouprave (JLS)/	Odluke objavljene u „Službeni list CG-opštinski propisi“ Obezbijeđeno ažuriranje registara oporezivih nepokretnosti jedinica lokalne samouprave i donijeta rješenja o utvrđivanju poreske obaveze u skladu sa zakonom. Izvršen pritisak na neformalne
budžet	/	/														
donacije	/	/														
kredit	/	/														

		<ul style="list-style-type: none"> – Ažuriranje registara oporezivih nepokretnosti jedinica lokalne samouprave, u skladu sa inoviranim podacima Uprave za nekretnine koja sadrži i evidenciju neformalnih objekata – Utvrđivanje i naplata poreza za objekte izgrađene suprotno zakonu. 				graditelje u cilju podnošenja zahtjeva za legalizaciju u zakonom predviđenom roku									
9.	Početak procesa legalizacije – period od 270 dana za podnošenja zahtjeva za legalizaciju	Prijem i postupanje po zahtjevima za legalizaciju	I-IV kvartal 2016	<table border="1"> <tr> <td>budžet</td> <td>/</td> </tr> <tr> <td>donacije</td> <td>/</td> </tr> <tr> <td>kredit</td> <td>/</td> </tr> </table>	budžet	/	donacije	/	kredit	/	Ministarstvo održivog razvoja i turizma (MORT) Jedinice lokalne samouprave (JLS)/	Broj primljenih i obrađenih predmeta			
budžet	/														
donacije	/														
kredit	/														
10.	Implementacija pilot projekta – DUP Bjelila-Rutke -Gorelac, Sutomore opština Bar	<ul style="list-style-type: none"> – Formiranje informacionog punkta u Sutomoru – Promocija postupka legalizacije, upoznavanje građana sa pravima i obavezama,.. 	I-II kvartal 2016	<table border="1"> <tr> <td>budžet</td> <td>/</td> </tr> <tr> <td>donacije</td> <td>/</td> </tr> <tr> <td>kredit</td> <td>/</td> </tr> </table> <p>Za realizaciju ove mjere nisu potrebna finansijska sredstva</p>	budžet	/	donacije	/	kredit	/	Opština Bar i MORT	<ul style="list-style-type: none"> – Broj primljenih zahtjeva za legalizaciju – Broj donijetih rješenja – Tok i vrijeme trajanja postupka – Identifikacija uskih grla u postupku – Prezentacija naučenih lekcija 			
budžet	/														
donacije	/														
kredit	/														
11.	Ažuriranje baze podataka neformalnih objekata	<ul style="list-style-type: none"> – Ažuriranje baze podataka neformalnih objekata – Identifikacija 	2016-2018	<table border="1"> <tr> <td>budžet</td> <td>/</td> <td>/</td> </tr> <tr> <td>donacije</td> <td>/</td> <td>/</td> </tr> <tr> <td>kredit</td> <td>/</td> <td>/</td> </tr> </table>	budžet	/	/	donacije	/	/	kredit	/	/	Uprava za nekretnine i Područne jedinice UzN po opštinama	Procenat pokrivenosti teritorije Broj donijetih rješenja o rušenju
budžet	/	/													
donacije	/	/													
kredit	/	/													

		objekata koji nijesu ušli u proces – Primjena mjera propisanih zakonom na objekte za koje nije podniet zahtjev za legalizaciju		Za realizaciju ove mjere nisu potrebna finansijska sredstva	Ministarstvo održivog razvoja i turizma (MORT) Jedinice lokalne samouprave (JLS)	Broj donijetih rješenja o statusu neformalnih objekta privremenog karaktera
12.	Izveštavanje o realizaciji Akcionog plana	Izrada godišnjih izvještaja	2016-2018	Za realizaciju ove mjere nisu potrebna finansijska sredstva	Ministarstvo održivog razvoja i turizma (MORT)	Broj pripremljenih izvještaja
				UKUPNO: 296.000 €		